

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

<https://grd.gov.ua>

head@grd.gov.ua

Затверджено
Громадською радою доброчесності
22.01.2019

ВИСНОВОК

про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Іваненко Яни Леонідівни критеріям доброчесності та професійної етики

Проаналізувавши інформацію про суддю Вищого адміністративного суду України **Іваненко Яну Леонідівну** (далі – Кандидат), Громадська рада доброчесності виявила дані, що дають підстави для висновку про невідповідність Кандидата критеріям доброчесності та професійної етики.

Даний висновок складений з урахуванням [Висновку](#) Громадської ради доброчесності, який затверджено 14.04.17, Рішення Громадської ради доброчесності від 20.04.17 та [Рішення](#) Вищої кваліфікаційної комісії суддів від 07.07.17

1. Суддя (кандидат на посаду судді) використовував родинні, дружні та інші неформальні зв'язки для здійснення кар'єри чи отримання невиправданих преференцій.

(підпункт 1.6. п. 1 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019 - надалі Індикатори недоброчесності)

1.1. Суддівська кар'єра

На підставі аналізу трудового шляху Кандидатки, а також особистого життя є підстави стверджувати, що її кар'єра була цілком залежною від колишнього Голови Вищої ради юстиції, народного депутата, президента Світового конгресу українських юристів Євдокимова Валерія Олександровича.

За даними досьє, Кандидат після закінчення вищого навчального закладу з 21.07.1999 р. працювала послідовно на посадах головного радника – керівника служби Голови Вищої ради юстиції, помічника Голови Вищої ради юстиції, радника Голови Вищої ради юстиції, провідного спеціаліста контрольно-аналітичного відділу Вищої ради юстиції аж до

02.07.2002 р. Тоді ж, за даними офіційного сайту Вищої ради юстиції, В.О. Євдокимов займав посаду Голови Вищої ради юстиції (31.03.1998 – 25.05.2001), члена Вищої ради юстиції (24.03.1998 – 27.05.2004).

14.05.2002 В.О.Євдокимов стає народним депутатом Верховної Ради IV скликання. Через 2 місяці після цього Кандидат звільняється з посади в Вищій раді юстиції і переходить на роботу в Верховну Раду України його помічником на постійній основі. Звертаємо увагу, що В.О. Євдокимов був секретарем Комітету Верховної Ради України з питань правової політики, який мав вплив на призначення суддів.

Через два роки Кандидат починає кар'єру судді, яку можна назвати стрімкою:

- 24.05.2004 - Указом Президента Кандидата призначено суддею Господарського суду Київської області.
- 07.09.2007 - Указом Президента Кандидата призначено суддею Київського апеляційного господарського суду
- 11.04.2012 - на підставі Постанови Верховної Ради України Кандидат стала суддею Вищого адміністративного суду.

Слід зазначити, що з 1995 р. по 2016 р. В.О. Євдокимов був Головою Союзу юристів України (в 2016 р. на цій посаді його змінив заслужений юрист України Святослав Піскун), нині — є його почесним головою. Кандидат також є членом цієї організації з 1998 р. (за даними досьє) і входить в її керівний орган. Кандидат входить до складу Постійної комісії Ради Союзу юристів України з питань імплементації судової реформи разом з В.О. Євдокимовим, І.Л.Самсіним та Р.М. Палієм. Останні двоє осіб є колишнім головою (до 2014 р.) та колишнім директором департаменту з питань суддівської кар'єри секретаріату (до 2016 р.) Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України №65/пс-12 від 31.01.2012 р. (міститься в матеріалах суддівського досьє) під головуванням І.Л.Самсіна Кандидат була рекомендована на її поточну посаду — судді Вищого адміністративного суду України тоді, коли В.О. Євдокимов ще очолював Союз юристів України, а І.Л.Самсін входив у його виконком. На момент обрання Кандидата на посаду судді Вищого адміністративного суду України Постановою Верховної Ради України з моменту прийняття нею присяги судді минуло 6 років 4 місяці і 2 дні.

Окрім професійних зв'язків, Кандидат має тісні особисті відносини з Євдокимовим В.О. Зокрема у них є спільна дитина. Вони не проживають разом, але підтримують зв'язки, близькі до родинних. У 2010 р. Кандидат отримала від Євдокимова В.О. в подарунок будинок; користується його банківським сейфом. Кандидат з В.О. Євдокимовим та їх сином разом подорожують за кордон. Усі ці факти Кандидатка підтвердила на співбесіді з

Комісією.

Зазначені обставини свідчать про те, що протягом тривалого часу Кандидат перебувала в прямому підпорядкуванні В.О. Євдокимова і була призначена суддею у той період, коли він був секретарем Комітету Верховної Ради України з питань правової політики, а особи, відповідальні за її призначення на посаду, перебували членами громадської організації під його головуванням. Хоча формального впливу на призначення Кандидата на суддівські посади В.О.Євдокимов не мав, однак з огляду на загальновідомі неформальні практики, які тоді існували, очевидно, що наявність такого високопоставленого покровителя давало їй необґрунтовані та несправедливі переваги, а також впевненість в успішному проходженні відповідних процедур.

Все викладене викликає у будь-якого розумного спостерігача обґрунтований сумнів у тому, що на різних етапах своєї кар'єри Кандидат досягла успіхів виключно завдяки своїм професійним здібностям, не користуючись при цьому привілейованим становищем у зв'язку із втручанням впливового покровителя. Зазначений факт не складає самостійну підставу для висновку і розглядається виключно в сукупності з іншими деталями поведінки і життя Кандидата. Однак очевидно має місце невідповідність поведінки Кандидата вимогам статті 17 Кодексу суддівської етики: суддя має право брати участь у громадській діяльності, публічних заходах, якщо вони не завдають шкоди його статусу, авторитету суду і не можуть вплинути на здійснення правосуддя, проте повинен уникати взаємовідносин, які можуть вплинути на незалежність та неупередженість судді.

1.2. Отримання нагород

У своєму мотиваційному листі Кандидат наголошує на наявності у неї державної нагороди — почесного звання України «Заслужений юрист України», яке надається Президентом України відповідно до Закону України «Про державні нагороди України». Згідно з Положенням про почесні звання України від 29.06.2001 р., це звання присвоюється «юристам, які працюють у органах державної влади та органах місцевого самоврядування, прокуратури, юстиції, державної безпеки, внутрішніх справ, адвокатури, на підприємствах, в установах, організаціях, за значний внесок у розбудову правової держави».

За даними досьє, Кандидат отримала це почесне звання 24.10.2004 р. згідно з Указом Президента України №1316 (у відкритому доступі — відсутній) у віці 28 років і була наймолодшим володарем цього звання за всі часи української юриспруденції.

На час отримання державної нагороди Кандидат була суддею, однак правосуддя не здійснювала. За даними анкети, вона прийняла присягу лише 07.11.2005 р. З часу здобуття вищої юридичної освіти вона працювала на технічних посадах у Вищій раді юстиції і була помічником народного депутата. Будь-які посилання на її роботи за цей період невідомі. За

час її перебування помічником народного депутата В.О.Євдокимова, останній вніс на розгляд Верховної Ради України один звіт і два законопроекти:

- про внесення змін до деяких законів України щодо створення та функціонування спеціальних (вільних) економічних зон та запровадження спеціальних режимів інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку,
- про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо посилення відповідальності пішоходів за скоєння грубих порушень Правил дорожнього руху).

При цьому обидва не були підтримані парламентом. Також, за винятком законів про Державний бюджет, народним депутатом В.О.Євдокимовим було внесено всього 2 поправки (в Кримінальний процесуальний кодекс і в Закон України “Про телебачення і радіомовлення”), які теж не були підтримані.

За таких обставин є серйозні сумніви в тому, що Кандидат мала достатньо часу і можливостей внести «значний внесок у розбудову правової держави» на момент отримання нагороди. Широкому загалу не відомі будь-які надзвичайні одноразові вчинки (подвиги) Кандидата, які б могли вважатися таким значним внеском.

Припускаючи, що почесне звання могло бути отримане Кандидатом і без її відома, Громадська рада доброчесності вважає, що етичною поведінкою могла би бути за цих умов відмова від нагороди або принаймні уникнення постійного згадування про її наявність.

2. Кандидат не пояснила переконливо джерела походження ліквідного майна, витрат, отриманих благ (його, членів сім’ї чи близьких осіб) і/або легальні доходи, на думку розсудливого спостерігача, викликають сумніви щодо достатності для набуття такого майна, здійснення таких витрат, отримання благ.

(підпункт 4.9. п. 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019 - надалі Індикатори недоброчесності)

За даними паперових і електронних декларацій за 2012-2016 роки, Кандидат має доходи лише у вигляді заробітної плати і невеликої матеріальної допомоги, має в користуванні квартиру площею 140 м. кв. у м. Києві, власником якої є мати Кандидата, і у власності — подарований їй в 2010 р. будинок в смт. Ворзель площею 272,9 м.кв.

Встановлено, що будинок знаходиться під постійною охороною і потребує значних витрат на опалення і догляд за територією. Кандидат також має нести витрати на утримання дитини і на пересування до місця розташування будинку. При цьому Кандидат багато подорожує за кордон. Зокрема, вона зазначає в поясненнях Громадській раді доброчесності, що всі закордонні поїздки фінансувалися батьком дитини, але при цьому витрати на ці подорожі не знайшли відображення в декларації.

Пояснення Кандидата під час попереднього конкурсу до Верховного Суду щодо витрат на утримання цього майна є суперечливими та не переконливими, що відображено у Висновку ГРД від 14.04.17 та Рішенні ВККС від 07.07.17.

За таких обставин, цілком ймовірно, що реальні доходи Кандидата є більшими від задекларованих і (або) Кандидат перебуває в сталій матеріальній залежності від іншої особи, яка не зазначена у декларації і чий обсяг фінансового впливу на Кандидата і власні доходи не є прозорими.

У рішенні ВККС від 17.07.17 встановлено, що Кандидатка не навела даних про джерела доходів її матері, достатніх для придбання майна, яке є у користуванні Кандидатки:

- квартири у Києві площею 142 кв.м.
- автомобіля Suzuki

Окрім того, до 2015 року ці Кандидат не відображала своє право користування цим майном у деклараціях.

3. Факти, зазначені у пунктах 1 та 2 у їх сукупності дозволяють дійти висновку про недотримання Кандидатом вимог незалежності судді як основоположного принципу, про який йдеться у Бангалорських принципах поведінки судді:

“Незалежність судових органів є передумовою верховенства права і засадничою гарантією справедливого суду. Тож суддя повинен обстоювати і зразково реалізовувати принцип незалежності судових органів в його індивідуальному та інституційному аспектах”.

Кандидат не виглядає в очах розумного спостерігача такою особою, що демонструє власну незалежність, що підпадає під підпункт 1.10 п. 1 Індикаторів недоброчесності - кандидат у минулому допускав поведінку, яка вказує на недостатній рівень незалежності та спроможності не піддаватися впливу.

4. Кандидат на посаду судді допускала вочевидь недбале оформлення документів, поданих на участь в конкурсі/для проходження оцінювання. (підпункт 6.1. п.6 Індикаторів недоброчесності)

У п.5 розділу 2 Анкети кандидата на посаду судді від 13 вересня 2018 року, яку Кандидат подала на конкурс до Верховного Суду оголошеного Рішенням ВККС від 02.08.18, розміщеної у досьє Кандидата вказано, що Кандидат не проходила кваліфікаційного оцінювання. Однак це не відповідає дійсності, оскільки Кандидат проходила таке оцінювання в рамках конкурсу до Верховного Суду, який оголошено Рішенням ВККС від 07 листопада 2016 року. Рішенням ВККС від 17.07.17 Кандидат була визнана такою, що не

підтвердила здатності здійснювати правосуддя у Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду.

У досьє Кандидата на конкурсі до Верховного Суду, оголошеного Рішенням ВККС від 02.08.18 наявний Мотиваційний лист, який практично є дослівною копією Мотиваційного листа Кандидатки, поданого в рамках конкурсу до Верховного Суду, який оголошено Рішенням ВККС від 07 листопада 2016 року. Такий формальний підхід до написання дуже важливого документа свідчить про відсутність щирого наміру Кандидата вказати свої справжні мотиви участі у конкурсі або халатне ставлення до умов конкурсу.

Додатково надаємо Вищій кваліфікаційній комісії суддів України інформацію, яка сама по собі не стала підставою для висновку, але потребує пояснення з боку Кандидата.

1. Іваненко Яна Леонідівна (далі – Кандидат) у складі колегії суддів касаційної інстанції залишала в силі рішення про заборону мирних зібрань, керуючись Указом Президії Верховної Ради СРСР від 28.07.1988 р. № 9306-XI «Про порядок організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій в СРСР».

Так, було визнано законними постанови судів нижчих інстанції про заборону:

1) громадській організації "Конгрес Українців Севастополя" проводити мирні зібрання та проведення заходів на площі навколо пам'ятника Т.Г. Шевченко з нагоди 20-ої річниці Незалежності України об 11 годині 24.08.2011 р. (<http://reyestr.court.gov.ua/Review/40884649>);

2) профспілки підприємців м. Харкова, Харківській обласній громадській організації «Ми-Харків'яни», Харківській обласній організації політичної партії «Народна самооборона», Харківській обласній організації політичної партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» проводити заходи на майдані Свободи в м. Харкові 9.08.2011 р. у вигляді мітингу та безстрокової акції протесту (<http://reyestr.court.gov.ua/Review/40884721>);

3) проведення заходів на майдані Свободи в м. Харкові 10.08.2011 р. у вигляді мітингу та безстрокової акції протесту (<http://reyestr.court.gov.ua/Review/41601306>).

Ухвали Вищого адміністративного суду України були постановлені відповідно **23.09.2014 р., 30.09.2014 р., 18.11.2014 р.**, тобто після того, як Європейський суд з прав людини рішенням у справі «Веренцов проти України» (рішення стало остаточним **11.07.2013 р.**) констатував:

«... тоді як Конституція України вимагає завчасного повідомлення органів влади про намір провести демонстрацію та закріплює, що будь-яке його обмеження може встановлюватися лише судом, Указ 1988 року, розроблений відповідно до Конституції

СРСР 1978 року, передбачає, що особи, які бажають провести мирну демонстрацію, повинні отримати дозвіл від місцевих органів влади, які також мають право заборонити будь-яку таку демонстрацію. З преамбули Указу зрозуміло, що він був призначений для абсолютно інших цілей, а саме - надання органами влади засобів для висловлення своїх поглядів на користь певної ідеології лише деяким категоріям осіб, що саме по собі є несумісним з самою суттю свободи зібрань, що гарантується Конституцією України.

... Суд також відзначає, що, як загально визнано, постанова Верховної Ради України «Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР» стосується тимчасового застосування законодавства Радянського Союзу, і досі парламентом України не було введено в дію жодного закону, який би регулював порядок проведення мирних демонстрацій, хоча статті 39 та 92 Конституції чітко вимагають того, щоб такий порядок було встановлено законом, тобто актом парламенту України. Хоча Суд погоджується з тим, що державі може знадобитися певний час для прийняття законодавчих актів протягом перехідного періоду, він не може погодитися з тим, що затримка у понад двадцять років є виправданою, особливо коли йдеться про таке фундаментальне право як свобода мирних зібрань» (п. 54, 55).

Верховний Суд України, переглядаючи рішення національних судів у справі Веренцова, вказав на «недієвість положень Указу 1988 року у зв'язку із набранням чинності Конституцією України» у [постанові](#) від 3.03.2014 р. № 5-49к13.

Кандидат повинна була знати про такі знакові для судової практики рішення Європейського суду з прав людини і Верховного Суду України.

Замовчування цих рішень, застосування норм права всупереч практиці Європейського суду з прав людини і Верховного Суду України є проявом свавілля (свідомого ігнорування), або принаймні грубої недбалості. Це може також свідчити про залежність Кандидата від виконавчої влади.

Інформуємо Вищу кваліфікаційну комісію суддів України, що Кандидат своїми діями також брала участь в підтримці інших свавільних обмежень свободи мирних зібрань (<http://reyestr.court.gov.ua/Review/26001617>, <http://reyestr.court.gov.ua/Review/27539243>, <http://reyestr.court.gov.ua/Review/41983250>).

2. На сайт Громадської ради доброчесності надійшло звернення наступного змісту:

“Суддя Іваненко Яна Леонідівна, як суддя Київського апеляційного господарського суду, при розгляді справи № 40/194 за позовом Комунального підприємства Печерської районної у місті Києві ради по утриманню житлового господарства “Хрещатик” до Товариства з обмеженою відповідальністю “Київ Житло-Інвест Менеджмент”, третя особа, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору, на стороні позивача – Заложенкова Ірина

Анатоліївна про зобов'язання вчинити певні дії, залишивши без змін рішення місцевого суду, яке було винесено неповноважним складом суду, та не навівши жодного мотиву, чому відхиляє аргумент моєї апеляційної скарги про неповноважний склад суду першої інстанції, порушила моє право на справедливий суд, встановлений законом.”

Відповідно до надісланих документів Постанову ухвалену за участі судді Я.Іваненко було скасовано Постановою Вищого господарського суду від 04 серпня 2010 р., у якій зокрема зазначене наступне:

“Як вбачається з матеріалів справи (протокол судового засідання господарського суду м. Києва від 03.12.2009р.), о 16 год. 45 хв. третьою особою, ОСОБА_4 було заявлено відвід складу суду в зв'язку з чим о 16 год. 50 хв. головуючим оголошено перерву для надання можливості третій особі подати заяву про відвід в установленому порядку без обмеження останньої у часі.

Однак вже о 16 год. 56 хв., тобто через 6 хвилин, судове засідання було продовжено та оголошено резолютивну частину рішення без з'ясування питання, чи наполягає третя особа на заявленому відводі та чи встигла остання фізично оформити відвід письмово і здати його до канцелярії суду за 6 хвилин перерви, що на переконання колегії не є розумним та достатнім строком для вчинення зазначених дій.

Слід зазначити, що така письмова заява про відвід складу суду на 4-ох аркушах надійшла до канцелярії місцевого господарського суду о 17 год. 58 хв. 03.12.2009р. в межах робочого часу суду.

Таким чином, місцевий господарський суд в порушення вимог процесуального законодавства, вирішив спір по суті при наявності заявленого третьою особою устного відводу складу суду, не дочекавшись подання через канцелярію заяви про відвід в письмовій формі для вирішення його керівництвом суду у відповідності до ч.5 ст. 20 ГПК України”

Оскільки Кандидат не надіслала Громадській раді доброчесності своєї електронної адреси, то питання щодо даного висновку Кандидату не надсилались і вона зможе реалізувати своє право на пояснення та спростування наведених фактів на співбесіді у Вищій кваліфікаційній комісії суддів.

Додатки:

- Звернення до ГРД від Заложенкової від 20.01.19
- Постанова КАГС від 17.03.10
- Постанова ВГСУ від 04.08.10

**Координатор
Громадської ради доброчесності**

**протокол
електронного голосування
(є невід'ємною складовою висновку)**

22.01.2019 Громадська рада доброчесності затвердила висновок 14-ма голосами з 20 голосів членів Ради. Тарас Шепель заявив собі самовідвід

У голосуванні взяли участь 14 членів:

- 1) Валько Вадим
- 2) Воробйов Євген
- 3) Жернаков Михайло
- 4) Куйбіда Роман
- 5) Кулібаба Андрій
- 6) Марчук Антон
- 7) Маселко Роман
- 8) Моторевська Євгенія
- 9) Остапенко Дмитро
- 10) Серета Максим
- 11) Смалюк Роман
- 12) Стригун Дмитро
- 13) Сухоставець Роман
- 14) Яким'як Олег

Координатор

Громадської ради доброчесності

(підписано електронним цифровим підписом)